
**Cultural Properties at Risk
in Kosovo and Metohija**

**Угрожена културна добра
на Косову и Метохији**

1st category – Extraordinary importance**Dečani – The Monastery of Dečani**

SK 1368

1947/1990

Extraordinary importance

The monastery of Dečani is the endowment and the mausoleum of king Stephen Uroš III Dečanski. Its katholikon, dedicated to Christ Pantokrator (Ascension of the Lord), was built between 1327 and 1335. According to the inscription on the lintel of the south portal, it was built by Franciscan fra Vita from Kotor. The painting of the frescoes in its interior was undertaken in the spring of 1339, and it is assumed that it was completed in the autumn of 1347 or the summer of 1348.

The church of Christ Pantokrator is a five-aisled domed basilica, with shorter side aisles and a three-aisled narthex to the west. Its interior was designed in accordance with the programme and the needs of the Eastern Orthodox rite, while its construction and exterior decoration belong to the Western tradition. The church shows the richest sculptural decoration in the Serbian mediaeval art, and it houses the largest assemblage of frescoes in mediaeval Serbia. Almost complete liturgical furnishings have been preserved, including the 14th century stone iconostases with icons, the original horos, thrones and tombs.

Fortified gate and the refectory are contemporary to the church. The monastery complex also encompasses the Archimandry (18th-19th c.), remains of the Prizren dormitory (1834, burnt down after the World War II), Dormitory of Prince Miloš (1836), Leontije's Lodgings (19th century). The

I категорија – Изузетан значај

Дечани – Манастир Дечани

СК 1368

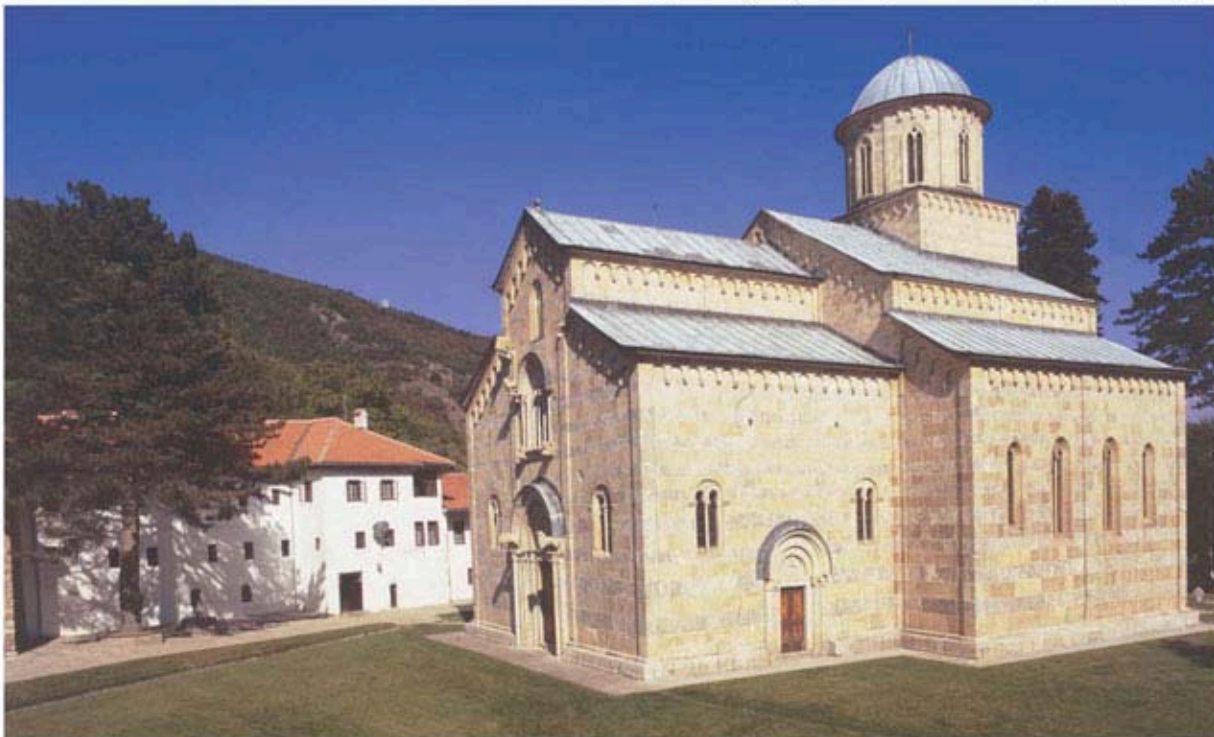
1947/1990

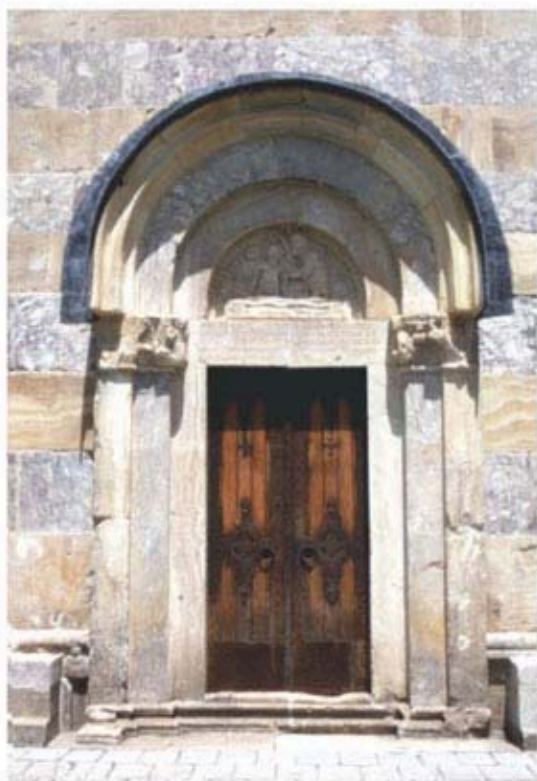
Изузетан значај

Манастир Дечани је задужбина и маузолеј краља Стефана Уроша III Дечанског. Главна манастирска црква, посвећена Христу Пантократору (Вазнесењу Христовом), подигнута је између 1327. и 1335. године. Из натписа на надвратнику јужног портала сазнаје се да ју је саградио фрањевац фра Вита из Котора. Сликање фресака у унутрашњости храма започето је у пролеће 1339, и сматра се да је завршено у јесен 1347. или у лето 1348. године.

Црква Христа Пантократора је петобродна куполна базилика са краћим крајњим бродовима и тробродном припратом на западној страни. Унутрашњи простор је конципиран по програму и за потребе источног хришћанског обреда, док су њен структурни систем и спољна обрада у духу западњачке архитектуре. Она садржи најраскошнију скулптуралну декорацију која се може наћи у српској средњовековној уметности, као и највећу српску средњовековну галерију фресака. У цркви је сачуван готово сав литургијски намештај са олтарским преградама и иконама из XIV века, хоросом из времена подизања цркве, троновима и надгробним обележјима.

Из времена грађења цркве Христа Пантократора сачуване су и улазна кула и манастирска трпезарија.

monastery also houses a very rich treasury, housing more than 60 icons painted between 14th and 17th centuries, manuscripts and numerous Eucharistic vessels.

Extensive sanation works were conducted between 1935 and 1941. Conservation and restoration works have been done in stages since 1949.

Манастирски комплекс обухвата и Архимандрију (XVIII-XIX век), остатке Призренског конака (1834, спаљен после Другог светског рата), Конак кнеза Милоша (1836), Леонтијев конак (XIX век). У манастиру постоји и веома богата ризница, у којој се чува преко 60 икона насталих од XIV до XVII века, старе рукописне књиге и мноштво богослужбених предмета.

Обимна санација манастира рађена је од 1935. до 1941. године. Конзерваторски и рестаураторски радови трају у етапама од 1949. године.

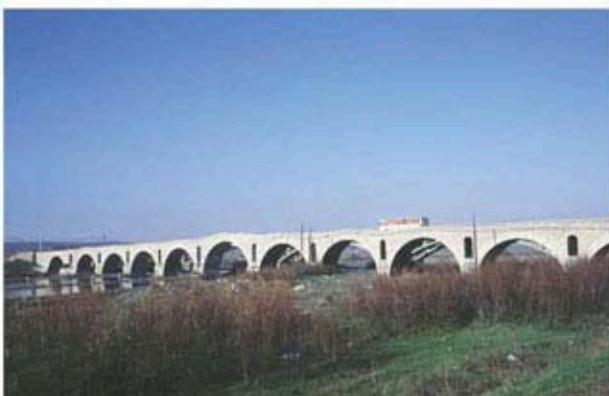
1st category – Extraordinary importance**Đakovica – “Terzijski” Bridge**

SK 1372

1962/1990

Extraordinary importance

The bridge was built in the late 15th century. It was radically remodelled in the 18th c. The bridge underwent conservation between 1982 and 1984.

I категорија – Изузетан значај

Ђаковица – Терзијски мост

СК 1372

1962/1990

Изузетан значај

Изграђен је крајем XV века; радикално је преправљен у XVIII столећу.

Конзерваторски радови трајали су од 1982. до 1984. године.

3rd category – Protected**Đakovica – “Tabački” Bridge**

Protected in 1962

Possibly built in the late 15th or early 16th century.

The bridge underwent restoration in 1919/1920 and 1925/1926.

III категорија – Заштићено

Ђаковица – Табачки мост

Заштићен 1962

Вероватно је изграђен крајем XV или почетком XVI века.

Рестауриран је 1919/1920. и 1925/1926. године.

Đakovica – “Talići” Bridge

Protected in 1962

After a tradition, the bridge was built a few years after the “Tabački bridge” – in the late 15th or the early 16th century.

Ђаковица – Талићи мост

Заштићен 1962

Према традицији, саграђен је неку годину касније од Табачког моста, крајем XV или почетком XVI века.

1st category – Extraordinary importance**Kmetovce – Monastery with the Church of St Demetrius (St Barbara)**

SK 1375

1963/1990

Extraordinary importance

The monastery was founded in the 14th century.

Ruins of the church of St Demetrius are now dedicated to St Barbara.

According to tradition, its foundation is related to emperor Dušan. The architectural concept of the church of St Demetrius is similar to that of the church of St Nicholas in the monastery of Holy Archangels near Prizren. The church was demolished after the Battle of Kosovo; it was partly destroyed in the 18th century.

Fragments of fresco decoration have been preserved. The church underwent conservation in 1966-1968.

I категорија – Изузетан значај

Кметовце – Манастир са црквом Св. Димитрија (Св. Варваре)

СК 1375

1963/1990

Изузетан значај

Основан је у XIV веку.

Рушевине цркве некадашњег манастира Св. Димитрија данас су посвећене Св. Варвари.

Традиција повезује настанак манастира са царем Душаном. По архитектури слична је цркви Св. Николе у манастиру Св. Арханђела код Призрена. Црква је делимично страдала после Косовске битке, а потпуно порушена у XVIII веку.

Очувани су фрагменти фреско-декорације. Конзерваторски радови су обављени у периоду од 1966. до 1968. године.

3rd category – Protected**Draganac – Monastery of Draganac with the Church of Holy Archangel Gabriel**

Protected after 1994

The church was built between 1865 and 1969 on the ruins of an earlier religious object. It was designated as a monastery. The restoration of the church and the monastery was sponsored by prince Mihailo Obrenović. The first Serbian school for children from the nearby villages was established in the monastery.

III категорија – Заштићено

Драганац – Манастир Драганац са црквом Светог арханђела Гаврила

Заштићена после 1994.

До 1865–1869. године у селу су биле рушевине старе цркве, на којима је подигнута нова црква Св. арханђела Гаврила и проглашена за манастир. Обнову цркве и манастира потпомогао је и кнез Михаило Обреновић. У манастирској згради је одмах отворена и прва српска школа за децу из околних села.

Gnjilane – House of Vlastimir Dimić, Stojana Trajkovića Street, No. 19

Protected in 1980

Built in the 19th century.**Гњилане – Кућа Властимира Димића у улици Стојана Трајковића бр. 19**

Заштићена 1980.

Изграђена је у XIX веку.

Pasjane – Church of the Transfiguration

Protected in 1980

The original church was destroyed and restored on several occasions. The present one was built in 1861.

The church was burnt down by order of Jashar pasha Džinić in 1867, on which occasion the Albanians made the massacre of Serbs.

The church was decorated in al secco murals in the 19th century. The iconostasis is contemporary to the mural decoration. A collection of 17th and 18th century icons is kept in the church.

Пасјане – Црква Св. Преображења

Заштићена 1980.

Црква је из старијег периода. Више пута је рушена и обнављана. Садашња црква потиче из 1861. године.

Цркву је спалио Јашар-паша Џинић 1867. године, а тада су у њој Албанци извршили покољ Срба.

Осликана је у XIX веку ал секо техником, кад је сликан и иконостас. У цркви се чува збирка икона из XVII и XVIII века.

Poneš – Fortress of Gradište

Protected

Remains of the 14th century fortress have been preserved on the hill overlooking the village.

Понеш – Градиште, утврђење

Заштићено

Остаци утврђења сачувани су на брду изнад села.

Straža – Monastery with the Ruins of the Church of St Nicholas

Protected in 1980

The site with the ruins of the 16th century church of St Nicholas the inhabitants of the village call the "monastery".

Стража – Манастир с рушевинама цркве Св. Николе

Заштићен 1980.

У селу се назива манастиром место на коме се налазе рушевине цркве Св. Николе из XVI века.

1st category – Extraordinary importance**I категорија – Изузетан значај****Crkolez – Church of St John the Baptist**

SK 1380

1958/1990

Extraordinary importance

Црколез – Црква Св. Јована Претече

СК 1380

1958/1990

Изузетан значај

The church of St John in the old graveyard uphill from the village of Crkolez, about 15 km to the northeast of the village of

Црква Светог Јована на старом гробљу изнад села Црколеза, око 15км североисточно од села Ђураковца,

Durakovac, was built in 1355. It is an endowment of čelnik Radoslav, whose grave can be found in the church. In princess Milica's charter from 1395, the church is referred to as a grant of Novak and his wife Vidosava to the athonite monastery of St Panteleimon.

The church is a barrel-vaulted single-naved building, divided by a transverse arch into a nave and a narthex. Only minor fragments of the XIV century mural decoration have been preserved. Frescoes from 1672-1673, in good condition were painted by Radul, whose signature has been preserved in a fresco inscription in the south window. The peculiarity of this fresco ensemble is the use of vernacular Serbian in the titles. Frescoes underwent restoration in 1972-1973. The present iconostasis is compiled of old icons and the Royal Doors taken from the old iconostasis, painted by Radul.

Up to 1952, a valuable collection of manuscripts from the period between 13th and 16th centuries was kept in the church. It is now kept in the treasury of the monastery of Dečani. Several icons from the nearby destroyed churches, which are now kept in the church, were brought there after 1999.

Istok – Monastery of Gorioč with the Church of St Nicholas

SK 1378

1958/1990

Extraordinary importance

The original church, which was probably built in the 14th century, has not been preserved. The church was restored several times: in the 16th, 18th and 20th centuries. Present church was probably built in the 18th century. It got mural decoration in the last decade of the 20th century. The narthex, belfry and the dormitories were rebuilt in the late 20th century.

Eleven protected icons painted in the 16th, 17th and 18th centuries are kept in the church. A valuable collection of manuscripts used to be kept in the monastery. Several manuscripts from this collection are now kept in the Public Library in Sankt Petersburg.

The monastery is situated in an area populated by the Albanians.

подигнута је 1355. године. Задужбина је челника Радослава, сахрањеног у унутрашњости храма. У повељи кнегиње Милице из 1395. црква се помиње као дар војводе Новака и жене му Видосаве светогорском манастиру Св. Пантелејмона.

Црква је једнобродна, полуобличасто пресведена и потпорним луком подељена на наос и припрату. У цркви су сачувани мањи фрагменти сликане декорације из XIV века. Добро очуване фреске из 1672–1673. године насликао је мајстор Радул, чији је потпис сачуван у фреско натпису у јужном прозору. Натписи на фрескама су на народном језику, што представља реткост и посебну вредност ове фреско-целине. Фреске су конзервиране и рестауриране 1972–1973. Иконостас је састављен од старих икона и царских двери са старог иконостаса које је радио сликар Радула.

У цркви Св. Јована се до 1952. године чувала драгоцен збирка старих рукописа насталих у периоду од XIII до XVI века, која је премештена у дечанску ризницу. Сада се у цркви налази неколико икона из оближњих разорених цркава, донесених после 1999. године.

Исток – Манастир Гориоч са црквом Св. Николе

СК 1378

1958/1990

Изузетан значај

Стара црква Св. Николе, подигнута у XIV веку, није сачувана. Обнављана је у XVI, XVIII и почетком XX века. Данашња црква је највероватније саграђена у XVIII веку. Живописана је током последње деценије XX века.

У цркви Св. Николе чува се једанаест заштићених икона насталих током XVI, XVII и XVIII века. У манастиру је постојала и богата збирка српских средњовековних књига. Неколико рукописа из ове збирке данас се чува у Народној библиотеци у Петрограду.

Манастир се налази у албанском окружењу.

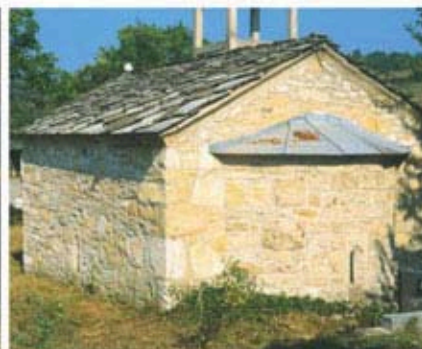

3rd category – Protected**Belica – Church of St George**

Protected in 1965

Built in the late 16th century on the foundations of a 14th century church. It was rebuilt in the 17th and 18th centuries, and again after the World War II.

Remains of an old cemetery can be seen around the church. Without protection.

III категорија – Заштићено

Белица – Црква Св. Ђорђа

Заштићена 1965.

Подигнута је крајем XVI века на темељима цркве из XIV stoleћа. Обновљена је у XVII и XVIII веку, а потом и после Другог светског рата.

Црква је окружена старим гробљем. Необезбеђена.

3rd category – Protected**Kačanik – Fortress of Kaljaja**

Protected in 1967

The fortress was built in the 14th century, but its present appearance is the result of a 16th century remodelling done by the Turks. Large sections of the northern and eastern as well as minor parts of the western and southern carpet walls have been preserved, together with cylindrical tower attached to the north wall (preserved up to 8 m in height).

III категорија – Заштићено

Качаник – Тврђава Каљаја

Заштићена 1967.

Тврђава потиче из XIV века, али су је Турци президали у XVI веку. Сачувани су већи делови северног и источног и мањи делови западног и јужног бедема. На североисточном углу очувана је кула кружне основе до висине од 8 метара.

1st category – Extraordinary importance**Budisavci – the Church of Transfiguration**

SK 1396

1952/1990.

Extraordinary importance

An endowment of king Milutin, built in the first half of the 14th century.

Patriarch Makarije had the church restored in 1568. It was decorated in frescoes in 1568. The iconostasis and a part of the murals (a representation of the Holy Virgin and the Miracles of Christ in the sanctuary) were painted in 1874.

I категорија – Изузетан значај

Будисавци – Црква Преображења Христовог

СК 1396

1952/1990

Изузетан значај

Задужбина краља Милутина, подигнута у првој половини XIV века.

Обновио ју је патријарх Макарије 1568. године. Црква је живописана 1568. Иконостас и део зидних слика (пред-

The old dormitories and the refectory date from the 17th century. In 1874, the dormitories were restored and a narthex was added to the church. New dormitories were built in the late 20th century.

The church and the frescoes underwent conservation treatment.

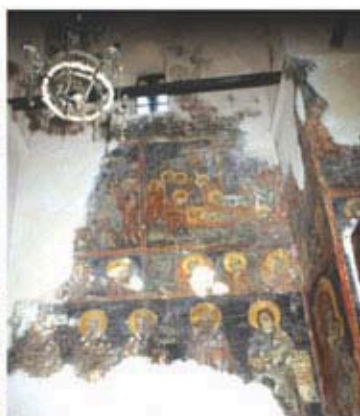
The monastery is situated in an area populated by the Albanians.

става Богородице и Чуда Христова у олтарском простору) настали су 1874. године.

Стари коначи и трпезарија подигнути су у XVII веку. Године 1874. коначи су обновљени, а уз цркву је призидаана припрада. Нови коначи су грађени крајем XX века.

Конзервација је обављена на грађевини и фрескама.

Манастир се налази у албанском окружењу.

Pograđe – the Church of Holy Doctors Cosmas and Damian (Lower Church)

SK 1389

1958/1990

Extraordinary importance

Built in the mid-16th century.

Minor fragments of the original, 16th century fresco decoration have been preserved. The earliest tombstones in the Serbian cemetery surrounding the church date from the 16th and 17th centuries. The church was reconstructed in 1966-1967.

Without physical protection.

Пограђе – Црква Св Врача Св. Козме и Дамјана (Доња црква)

СК 1389

1958/1990

Изузетан значај

Подигнута је средином XVI века.

Сачувани су мањи фрагменти првобитног живописа из XVI века. Најстарији надгробни споменици на српском гробљу око цркве потичу из XVI и XVII века. Црква је реконструисана 1966–1967. године.

Необезбеђена.

1st category – Extraordinary importance**Močare - Monastery of Ubožac (Rđavac) with the Church of the Presentation of the Holy Virgin in the Temple**

SK 1391

1955/1990

Extraordinary importance

Remains of a trefoil church and a monastery complex date from the mid-14th century. The monastery was restored in the 17th century.

The complex encompasses the church of the Presentation of the Holy Virgin in the Temple, a refectory with a cellar, two two-storied towers at the corners and porched dormitories. Partial investigation and conservation was conducted between 1963 and 1966.

I категорија – Изузетан значај

Мочаре – Манастир Убожац (Рђвац) са црквом Богородичиног Ваведења

СК 1391

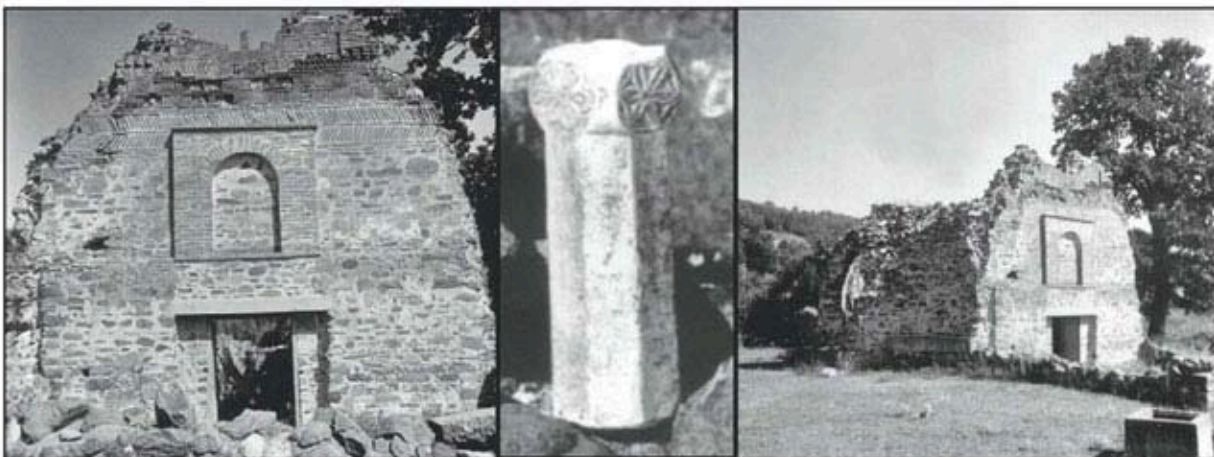
1955/1990

Изузетан значај

Остаци триконхалне манастирске цркве и комплекса потичу из средине XIV века. У XVII веку манастир је обновљен.

Комплекс обухвата цркву Ваведења Богородице, трпезарију са подрумом, две спратне угаоне куле и конаке са тремовима.

Делимично је истражена и конзервирана 1963–1966. године.

Vaganeš – Church of the Holy Virgin

SK 1390

1955/1990

Extraordinary importance

The church was built and decorated in frescoes in 1354–1355.

Its donor was the Serbian nobleman Dabiživ with his brothers and parents. Three inscriptions providing information about the church and its donors have been preserved in the church. Fragments of the original fresco decoration have been preserved in the narthex and the nave. Murals were restored in the 16th century. In the mid-19th century, the church was almost completely destroyed. Conservation works and the reconstruction were conducted in 1963.

Ваганеш – Богородичина црква

СК 1390

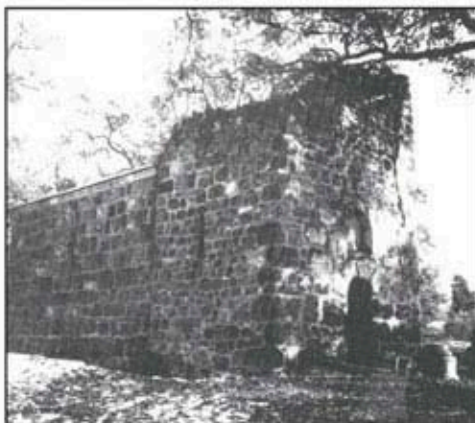
1955/1990

Изузетан значај

Изграђена је и осликана 1354–1355, а ктитор је српски властелин Дабижив са браћом и родитељима. Сачувана су три натписа о цркви и ктиторима.

У наосу и припрати сачувани су фрагменти првобитног сликарства. Фреске су обновљене у XVI веку.

Средином XIX века храм је био срушен готово до темеља. Конзерваторски радови и реконструкција извршени су 1963. године.

3rd category – Protected**Ajnovce – Monastery of Tamnica (Rečane)**

Protected in 1955

Remains of the monastery date from the 13th and the 14th centuries.

The church is considered to be an antecedent of Gračanica. Preserved parts of the mural decoration show the images of the personages from the Old Testament: Abraham, Sarah, an Archangel, as well as the image of an unidentified ruler.

The church underwent partial investigation and conservation.

III категорија – Заштићено

Ајновце – Манастир Тамница (Речане)

Заштићен 1955.

Остаци манастира потичу из XIII и XIV века. Црква се сматра претечом манастира Грачанице. На очуваним деловима живописа распознају се ликови старозаветних личности пророка Аврама и Саре, једног арханђела и лик непознатог владара.

Црква је делимично конзервирана и истражена.

Berivojce – Monastery Globarnica with the Church of St John

Protected in 1963

Built in the late 16th or early 17th century.

The church was built of stone; it is single-naved with simple decorative elements. Fragments of the late 16th or early 17th century fresco decoration have been preserved.

The church underwent conservation and restoration in 1966–1967.

Беривојце – Манастир Глобарница са црквом Св. Јована

Заштићен 1963

Подигнут је крајем XVI или почетком XVII века. Црква је зидана од камена у виду једнобродне грађевине, скромног украса. Очувани су фрагменти фресака с краја XVI или почетка XVII века.

Конзервирана је и обновљена 1966–1967. године.

Boževce – Prilepac (Prilepnica), a fortress

Protected

The fortress was used for defence and was built in the 14th and 15th centuries. It belonged to the estates of the monastery of Ravanica. The fortresses of Prizrenac (the village of Brasalje) and Prilepac were the parts of the defence system of Novo Brdo.

Prince Lazar Hrebeljanović was born in Prilepac in 1329.

Божевце – Утврђење Прилепац (Прилепница)

Заштићено

Утврђење је изграђено у XIV и XV веку. Имало је одбрамбену функцију. Било је у поседу манастира Раванице. Прилепац и утврђење Призренац (село Брасаљце) чинили су одбрамбени комплекс Новог Брда.

У Прилепцу се родио кнез Лазар Хребељановић 1329. године.

Donje Korminjane – Church of the Holy Virgin

Protected after 1994

The church was probably built at the end of the 18th century. It is small, with a floor slightly below the level of the terrain surrounding the church. The church was enlarged in the 19th century. Amongst the fresco decoration, a work by Avram Dičov and his workshop, dating from 1870, there is a fresco which shows an interesting iconographic feature: St Christopher with a dog's head.

Доње Кормињане – Црква**Св. Богородице**

Заштићена после 1994.

Црква је саграђена вероватно крајем XVIII века, скромног изгледа и делимично укопана у земљу. Средном XIX века је проширена. Након тога осликао је и фреске урадио Аврам Ди-чов са својим сарадницима, 1870. године. Међу фрескама пажњу привлачи приказ Св. Христифора са псећом главом.

Veliko Ropotovo – the Church of Holy Archangel Michael

Protected after 1994

Built in the 2nd half of the 19th century. The church is single-naved with a semicircular apse. The mural decoration and the icons on the iconostasis, all painted in 1861, are the works of Kostadin and Ignjatije from Veles.

Велико Ропотово – Црква**Св. арханђела Михаила**

Заштићена после 1994.

Црква је сазидаана у другој половини XIX века као једнобродна грађевина с полукружном апсидом. Живопис у цркви и иконе на иконостасу рад су зографа Костадина и Игњатија из Велеса из 1861. године.

3rd category – Protected

III категорија – Заштићено

Kosovska Mitrovica – Edifice of the former Russian Consulate in Zelengora Street, No. 10

Protected in 1978

Built in the early 20th century.

Косовска Митровица – Зграда бившег Руског конзулата у улици Зеленгора бр. 10

Заштићена 1978.

Подигнута је почетком XX века.

Kosovska Mitrovica – House in Ilije Birčanina Street, No. 17

Protected in 1978

Built in the 19th century.

It belongs to the type of symmetrical urban house with a projecting central terrace on the upper floor and an open porch in the ground floor.

Косовска Митровица – Кућа у улици Илије Бирчанина бр.17

Заштићена 1978.

Изграђена је у XIX веку.

Припада типу симетричне градске куће с истуреним централним чардаком на спрату и ајатом (отвореним тремом) у приземљу.

Mažić – Mediaeval Complex

Protected in 1967

The complex dates from the 14th century. It encompasses ruins of an inhabited place gravitating towards Trepča and remains of two Serbian Orthodox churches.

Мажић – Средњовековни комплекс

Заштићен 1967.

У селу се налазе остаци средњовековног комплекса са рушевинама насеља које је гравитирало Трепчи и остацима две српске православне цркве из тог времена.

Stari Trg – Basilica of St Peter, "Saxon Church"

Protected in 1966

The church dedicated to St Peter was built in the 13th century as a part of a mediaeval settlement of the Saxon miners and Catholic merchants from Kotor, Bar, Split and Venice. Its remains show that it belonged to the type of three-aisled Gothic basilicas and that it was one of the largest mediaeval churches in Serbia. Two fresco layers can be distinguished in the remains of mural decoration: one dating from the 13th-14th, the other from the 16th century.

Conservation works were conducted in 1967-1968.

Стари трг – Базилика Св. Петра, „Сашка црква“

Заштићена 1966.

Посвећена је Св. Петру и припадала је насеобини средњовековних рудара Саса и трговаца католика из Котора, Бара, Сплита и Венеције. Остаци показују да је припадала типу тробродних готских базилика и била једна од највећих средњовековних грађевина. Остаци фресака показују да је осликана у два наврата, у XIII-XIV и XVI веку.

Конзервација је извршена 1967-1968. године.

3rd category – Protected**Ceranjska reka – Remains of the Church of St Paraskeve and a marble statue**

Protected in 1964

In the place known as Mramor, remains of a 14th century church, an Antique stela and a Roman female statue were found.

Lešak – Church “Borjani”

Protected in 1971

The church dating from the 16th or 17th century is located in the hamlet of Kamen.

Vračevo – Church of Holy Doctors Cosmas and Damian

Protected

Built around 1316.

The church was burnt down after the Battle of Kosovo, to be restored in the second half of the 16th century. It was subsequently demolished in the 17th and 18th century.

The church was rebuilt in 1860. In 1863, the first Serbian school with a kitchen in the region was founded under its auspices. The school was burnt down in 1876, to be restored in 1889. In 1912, the school was burnt down once again, while the church was plundered.

A representation of Christ Pantokrator, the work of an unknown painter, was preserved in the vault of the narthex. The iconostasis was made in 1899.

III категорија – Заштићено

Церањска река – Остаци цркве Свете Петке са мермерним кипом

Заштићена 1964.

На мести званом Мрамор налазе се остаци цркве из XIV века, античка надгробна стела и римска женска статуа.

Лешак – Црква „Борјани“

Заштићена 1971.

У засеоку Камен налази се црква из XVI или XVII века.

Врачево – Црква Св. Врача Кузме и Дамјана

Заштићена

Црква је подигнута око 1316. године.

Спаљена после Косовске битке, обновљена је у другој половини XVI, али је у XVII и XVIII веку поново рушена.

Поново је подигнута 1860, а 1863. при цркви је основана прва српска школа са кухињом у овим крајевима. Спаљена је 1876, а обновљена 1889. године. Школа је спаљена 1912. године, а црква опљачкана.

У своду припрате сачувана је зидна слика Христа Пантократора непознатог мајстора. Иконостас је израђен 1899. године.

1st category – Extraordinary importance**Lipljan – Church of the Presentation of the Holy Virgin in the Temple**

SK 1392

1949/1990

Extraordinary importance

The first church at this site was built in the 12th century. Present church was probably built in the time of king Milutin, to be restored in the 16th century. Masonry iconostasis was made in the 16th century restoration. The original, 14th century murals are preserved in fragments. The church got new mural decoration in 1621.

I категорија – Изузетан значај

Липљан – Црква Богородичиног Ваведења

СК 1392

1949/1990

Изузетан значај

Прва црква на овом месту подигнута је у XII веку. Архитектура садашње цркве уклапа се у стил архитектуре из доба краља Милутина. Зидани иконостас израђен је у време обнове у XVI веку. Првобитно сликарство из XIV века делимично је сачувано. После обнове у XVI веку почело је ново осликавање, које је завршено 1621. године.

Conservation works were conducted between 1955 and 1958.

Конзервација је обављена 1955–1958. године.

3rd category – Protected

III категорија – Заштићено

Dobrotin – Church of St Demetrius

Protected

Добротин – Црква Св. Димитрија

Заштићена

Built in the 1st half of the 19th century.

Изграђена је у првој половини XIX века.

The church is single-naved. Frescoes in its interior were painted by Kostadin from Veles in 1826.

Једнобродна је грађевина, у којој је 1826. фреске радио Костадин из Велеса.

Gornja Gušterica – Church of St Elias

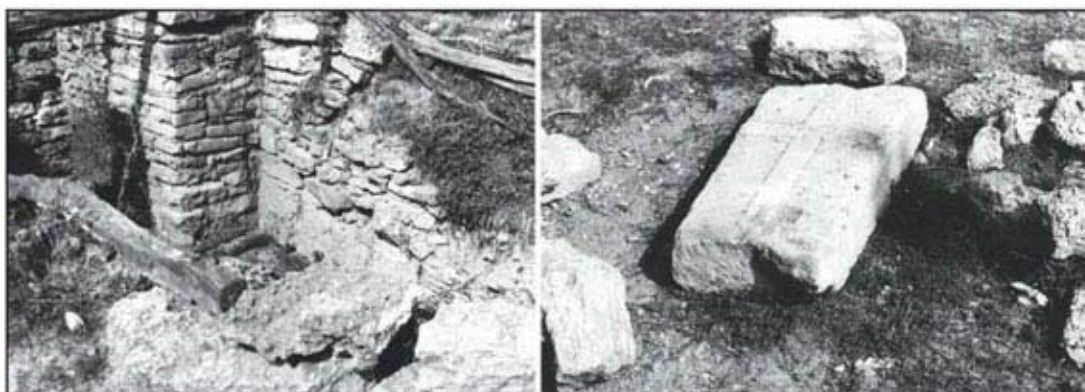
Protected in 1967

Горња Гуштерица – Црква Св. Илије

Заштићена 1967.

Remains of the 17th century church of St Elias and ruins of the church of the Holy Virgin, surrounded by and old cemetery, are situated by the river.

Поред реке је црквиште са остацима цркве Св. Илије из XVII века и рушевинама цркве Св. Пречисте Богородице, окружене старим гробљем.

Lipljan – Old Primary School

Protected in 1983

Built in the 19th century.

The building erected in the yard of the church of the Presentation of the Holy Virgin in the Temple was originally used as a dormitory. Since 1866, until 1927 it was housing a school.

It belongs to the type of ground-floored houses characteristic of the region of Kosovo.

Липљан – Стара основна школа

Заштићена 1983.

Изграђена је у XIX веку.

Сазидана је у порти цркве Ваведења Богородице првобитно као конак; половином XIX века постаје школа, која ради од 1866–1927. године.

Припада типу косовских приземљуша.

Slovinje – Church of St John

Protected in 1966

Built in the period between the 14th and the 16th century.

Only the foundations of the church have been preserved. The Albanians pulled it down to use the building material for the construction of a mosque.

Словиње – Црква Св. Јована

Заштићена 1966.

Изграђена је у периоду између XIV и XVI века.

Од цркве су сачувани само темељи. Албанци су је порушили и материјал искористили за изградњу џамије.

Slovinje – Monastery with the Church of St George

Protected in 1967

The monastery was founded in the 14th century. Jashar pasha Džinić had it destroyed to use the material for the construction of bridges across the river of Sitnica.

Словиње – Манастир са црквом Св. Ђорђа

Заштићен 1967.

Манастир је основан у XIV веку.

Срушио га је почетком XIX века Јашар-паша Џинић да би од материјала зидао мостове на Ситници.

1st category – Extraordinary importance**Novo Brdo – Mediaeval Fortress**

SK 1393

1948/1990

Extraordinary importance

Mediaeval fortress with a settlement at the top of Mala planina, between Prilepnica and Kriva Reka was founded in the early 14th century. In the time of its foundation, Novo Brdo was the major mining and urban centre in the mediaeval

I категорија – Изузетан значај**Ново Брдо – Средњовековна тврђава**

СК 1393

1948/1990

Изузетан значај

Утврђени средњовековни град са насељем на врху Мале планине, између Прилепнице и Криве Реке, основан је почетком XIV века. У време оснивања био је

Serbian state. During the rule of emperor Dušan, there was a mint in Novo Brdo. Since 1349, gold coins with the name of the city were minted.

The city was seized by the Turks in 1455. It was deserted in the early 17th century. The lower town housed an urban settlement with a church dedicated to St Nicholas and a necropolis.

Archaeological research and conservation works were conducted between 1952-1969.

највеће рударско место у средњовековној српској држави и најзначајније урбано средиште.

У време цара Душана ту је радила ковница новца, а од 1349. кују се и грошеви са називом града. Турци су заузели град 1455. а напуштен је почетком XVII века. У доњем граду било је градско насеље са главном црквом Св. Николе и некрополом.

Археолошка истраживања и конзервација обављени су 1952–1969. године.

3rd category – Protected

Bostane – Remains of the Church of the Holy Virgin

Protected in 1984

On the remains of the 14th or 15th century church of the Holy Virgin of Javor, in the vicinity of Novo Brdo, destroyed by the Turks, in the mid-19th century a little church was built.

Bostane – Remains of the Saxon Church

Protected in 1984

Remains of the so-called Saxon (Latin) church, built in the 14th or the 15th century, founded by the Saxon miners have been preserved in the village. According to certain sources from Dubrovnik, this church can be identified as *Santa Maria di Nouomonte di Dogni Targ*. Preserved fresco fragments show inscriptions in two languages – the Latin and the Old Serbian.

The church was destroyed in the late 17th and early 18th century, during the war between Austria and the Ottoman Empire.

III категорија – Заштићено

Бостане – Остаци Богородичине цркве

Заштићени 1984.

На остацима старе цркве Св. Богородице Јаворске, која се налазила у близини Новог Брда и коју су Турци срушили средином XIX века, подигнута је нова црква скромног изгледа.

Бостане – Остаци „Сашке“ цркве

Заштићени 1984.

У селу се налазе остаци тзв. „Сашке“ (Латинске) цркве, подигнуте у XIV или XV веку, која је добила назив по Сасима. Према дубровачким изворима, ово је црква *Santa Maria di Nouomonte di Dogni Targ*. Сачувани фрагменти фресака указују да су натписи на њима двојезични, старосрпски и латински.

Црква је уништена крајем XVII и почетком XVIII века, за време великих аустријско–турских ратова.

3rd category – Protected**Babin Most – Church of the Veil of the Holy Virgin**

Protected

The new church, built in the 20th century, is situated in the midst of an old Serbian graveyard. It is built upon remains of an earlier church believed to have been built by Princess Milica as a mausoleum, to house the relics of the Serbian noblemen killed in the battle of Kosovo.

In 1927, a new church was attached to the ruins of the sanctuary. The section built in 1927 was in 1984 replaced by a new construction.

After the World War I, bones of the Serbian soldiers killed during the war were buried around the church.

III категорија – Заштићено

Бабин Мост – Црква Покрова Пресвете Богородице

Заштићена

Нова црква, изграђена у XX веку, налази се у средишту старог српског гробља. Изграђена је на остацима старије цркве, коју је, по предању, подигла кнегиња Милица као маузолеј с моштима косовских јунака. Уз рушевине олтарског простора 1927. године дограђена је

нова црква. Део из 1927. замењен је новом конструкцијом 1984. године. После Првог светског рата, поред ове цркве сахрањене су кости српских ратника изгинулих у току рата.

1st category – Extraordinary importance**Velika Hoča – Church of St John**

SK 1395

1958/1990

Extraordinary importance

Built in the 13th-14th century. It was restored in the late 16th century.

I категорија – Изузетан значај

Велика Хоца – Црква Св. Јована

СК 1395

1958/1990

Изузетан значај

Изграђена у XIII–XIV веку. Обновљена је крајем XVI века.

Fragments of the 14th century fresco decoration have been preserved on the southern wall of the nave and in the altar apse. The rest of the mural decoration dates from 1580s. The iconostasis is composed of several parts dating from different epochs. The Royal Doors are probably a 16th century work. Partial conservation and restoration treatment of the murals was undertaken in 1974/1975.

Фрагменти живописа из XIV века сачували су се на јужном зиду наоса и у олтарској апсиди. Сав остали живопис потиче из осамдесетих година XVI века. Иконостас је компонован од неколико делова из различитих периода. Царске двери су вероватно настале у XVI веку.

Делимична конзервација и рестаурација фресака изведена је 1974/1975. године.

Velika Hoča – Church of St Nicholas

SK 1394

1958/1990

Extraordinary importance

Built in the 14th century.

The church was restored in the 16th century, about 1577, when it also got new mural decoration and iconostasis. Three icons from the Sovereign row of the iconostasis, painted by famous painter Longin, have been preserved: Christ Pantokrator, Holy Virgin Hodegetria and the icon of the church's patron St Nicholas, and can now be seen in the church of St Stephen in Velika Hoča. Present iconostasis, dating from 1825/1826, is the work of Petar Filipović from Galičnik.

Mural decoration underwent restoration between 1970 and 1975.

Велика Хоча – Црква Св. Николе

СК 1394

1958/1990

Изузетан значај

Саграђена је у XIV веку.

Црква је обновљена и поново осликана у XVI веку, око 1577. године. У исто време познати сликар Лонгин осликао је иконостас. Престоне иконе са тог иконостаса (Христа Пантократора, Богородице Одигитрије и патрона храма Св. Николе) сада се налазе у цркви Св. Стефана. Иконостас који се сада налази у цркви Св. Николе дело је Петра Филиповића из Галичника и настао је 1825/1826. године.

Конзервација живописа изведена је 1970–1975. године.

3rd category – Protected**Velika Hoča – Church of St Luke**

Protected in 1967

Built in the 14th and restored in the 16th century.Fragments of the 16th century mural decoration have been preserved.

The church underwent reconstruction in 1985.

Tombstones from the period between the 16th and the 19th centuries can be seen in the churchyard.

III категорија – Заштићено

Велика Хоча – Црква Св. Луке

Заштићена 1967.

Изграђена је у XIV, а обновљена у XVI веку.

Сачувани су фрагменти живописа из XVI века.

Црква је реконструисана 1985. године.

На гробљу око цркве сачували су се надгробни споменици из периода од XVI до XIX века.

Velika Hoča – House of the Hadžispasić Family

Protected in 2001

The house was built between 1830 and 1835 and renovated in 1860.

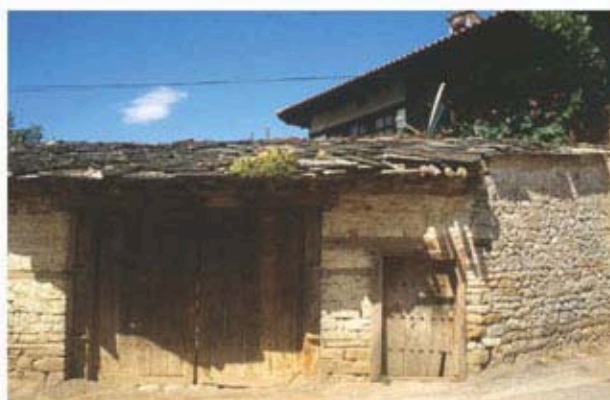
The house of the Hadžispasić family is the most representative object of residential architecture in Velika Hoča. The house was designed upon typical scheme adopted for houses from the suburban zone of Prizren.

Велика Хоча – Кућа Хаџиспасића

Заштићена 2001.

Саграђена је између 1830. и 1835, а реновирана 1860. године.

Кућа породице Хаџиспасић је најрепрезентативнији објекат стамбене архитектуре у Великој Хочи. Грађена је по узору на куће из призренског подграђа.

Velika Hoča – Memorial Tower of Lazar Kujundžić

Protected in 2001

The memorial tower was built in 1936 upon the remains of a kulla (residential tower) in which Lazar Kujundžić and his companions, famous komitadji, were killed by the Turks and the local Albanians on the Ascension-day in 1905. Stone sarcophagus with the remains of the killed komitadji can be seen on the ground-floor.

Велика Хоча – Меморијална кула Лазара Кујунџића

Заштићена 2001.

Меморијална кула је подигнута 1936. године на остацима куле у којој су Лазара Кујунџића и његове саборце, чувене комите, на Спасовдан 1905. године убили Турци и Албанци. Саркофаг с посмртним остацима убијених комита налази се у приземљу куле.

Velika Hoča – Metochy of the Monastery of Dečani

Protected in 1997

The complex of the metochy is enclosed by a high stone wall and encompasses the lodgings, the winery and the old lodgings presently turned into the chapel of St Tryphon.

Велика Хоча – Дечански метох

Заштићен 1997.

У комплексу метоха, опасаном високом каменом оградом, налазе се: конак, виница и стари конак, данас капела Св. Трифуна.

Velika Hoča – Winery of St Stephen's Church

Protected in 1998

Present object was built in the 18th century. It is in ruinous condition.

Велика Хоча – Винаца цркве Св. Стефана

Заштићена 1998.

Постојећа зграда подигнута је у XVIII веку. У лошем је стању.

1st category – Extraordinary importance**Goraždevac – Church of St Jeremiah**

SK 1398

1958/1990

Extraordinary importance

Built in the late 16th and the early 17th century. It is the only cottage church in the region.

After a tradition, it was built by Srbijaks (the population originating from the regions up the river of Lim, which migrated to Metohija in 1737/1738).

The church underwent conservation in 1997. It is situated in a Serbian enclave.

I категорија – Изузетан значај**Гораждевац – Црква Св. Јеремије**

СК 1398

1958/1990

Изузетан значај

Подигнута је крајем XVI и почетком XVII века. То је једина црква брвнара у овој области.

По предању, цркву су изградили Србљаци (досељеници из горњег тока Лима, који су се у Метохију доселили 1737/1738).

Конзервација је обављена 1997. године. Налази се у српској енклави.

Peć - Monastery of the Patriarchate of Peć

SK 1370

1947/1990

Extraordinary importance

The main church in the complex, dedicated to the Holy Apostles, was probably built in the time of archbishop Sava I and completed by 1235. It was meant to be the mausoleum of the Serbian prelates. In the course of the 14th century, two churches replacing the original parecclesia were attached to the sides of the church of Holy Apostles: St Demetrius to the north and Holy Virgin Hodegetria to the south. Contemporary to the latter are the exonarthex encompassing the fronts of all three churches, and the small church of St Nicholas. It was

Пећ – Манастир Пећка патријаршија

СК 1370

1947/1990

Изузетан значај

Главна манастирска црква, посвећена Светим апостолима, грађена је у време архиепископа Саве I и завршена до 1235. Подигнута је са мишљу да буде маузолеј српских црквених прелата. Током XIV века, уз бочне зидове цркве Светих апостола подигнуте су две цркве на месту ранијих параклиса: Св. Димитрија на северној и Богородице Одигитрије на јужној. Истовремено са Богородичином црквом саграђене су и припра-та, која обухвата прочеља све три цркве, и капела

also in the 14th century that the see of the archbishop was transferred to Peć.

The churches of the monastery of the Patriarchate of Peć were on several occasions severely damaged in the military missions of the Turks since the end of the 14th century. In the second half of the 16th century, patriarch Makarije took over a large-scale restoration of the churches and the narthex.

The inner walls of the churches of the monastery of the Patriarchate of Peć were decorated in frescoes. The church of Holy Apostles got its fresco decoration about 1260. Subsequent works on its mural decoration took place in 1300, around 1350 and on two occasions in the 17th century. The first layer of frescoes in the church of St Demetrius dates back to 1345, while the second layer was painted by Georgije Mitrofanović in 1619/1620. The church of the Holy Virgin Hodegetria got its frescoes before 1337. The exonarthex shows two layers dating from the 14th and 16th centuries. Frescoes in the little church of St Nicholas were painted by famous painter Radul in 1673/1674.

The churches of the monastery of the Patriarchate of Peć reached the liberation from the Ottoman rule in very poor condition. Minor restoration works were taken over in 1920, while a thorough reconstruction and consolidation was done as late as 1931/1932 by architect Đurđe Bošković. Subsequent conservation and restoration campaigns in 1960 and 1981-1984 were conducted by Dr Milka Čanak-Medić.

Conventual buildings date from the 19th and 20th centuries.

Св. Николе. У XIV веку је и седиште архиепископа пренесено у Пећ.

Цркве манастира Пећке патријаршије су од краја XIV века више пута претрпеле велика оштећења у турским ратним походима. У другој половини XVI века патријарх Макарије је предузео велику обнову цркава и припрате.

Унутрашњост цркава Пећке патријаршије украшена је фрескама. Живопис цркве Светих апостола настао је око 1260. године, а поново се сликало 1300, око 1350, и у два наврата током XVII века. Први слој фресака у цркви Св. Димитрија

настао је око 1345. године, док је други слој сликао Георгије Митрофановић 1619/1620. Црква Богородице Одигитрије осликана је пре 1337. У припрати се такође виде два слоја фресака – из XIV и XVI века. Фреске у капели цркве Св. Николе насликао је познати сликар Радул 1673/1674. године.

Цркве Пећке патријаршије су у веома лошем стању дочекале ослобођење од турске власти. Мање поправке су урађене 1920. године, а детаљну реконструкцију и консолидацију објеката обавио је архитекта Ђурђе Бошковић 1931/1932. Касније конзерваторске и рестаураторске радове, из 1960. и 1981–1984. године, водила је др Милка Чанак-Медић.

Манастирске зграде подигнуте су током XIX и XX века.

MUNICIPALITY OF PODUJEVO

ОПШТИНА ПОДУЈЕВО

3rd category – Protected

III категорија – Заштићено

Belasica – Fortress of Vrhlab

Protected in 1958

Built in the 13th-14th centuries.

Remains of the fortress, mentioned in 1302 in the contract between king Milutin and the authorities of Dubrovnik. A section of the carpet wall and a tower preserved are believed to have been a part of the defence system of king Milutin's summer residence.

Беласица – Утврђење Врхлаб

Заштићено 1958.

Подигнуто је у XIII–XIV веку.

Од утврђеног насеља које се 1302. године помиње у уговору између краља Милутина и Дубровчана, на локалитету су сачувани бедем и кула, за које се сматра да су били део заштитног система летњег двора краља Милутина.

1st category – Extraordinary importance**Gračanica – Monastery of Gračanica with the Church of the Dormition of the Holy Virgin**

SK 1367

1947/1990

Extraordinary importance

Built in the 2nd decade of the 14th century.

Five-domed cross-in-square church, with a large exonarthex is considered to be one of the most important monuments of the Byzantine architecture of the 1st half of the 14th century. The frescoes were painted by Michael and Eutichios in 1321. The major part of the frescoes in the narthex were painted in 1570, during the restoration ordered by patriarch Makarije Sokolović. Fragments of the 14th century murals are also preserved.

An important collection of icons made from the 14th century onwards, is kept in the monastery.

Conservation works have been in the course since the 1970s.

* War operations (bombing and shelling) in the immediate vicinity of the monastery during the NATO intervention in 1999, caused serious damages of frescoes, as well as the cracks in the foundations of the church.

I категорија – Изузетан значај

Грачаница – Манастир Грачаница са црквом Успења Пресвете Богородице

СК 1367

1947/1990

Изузетан значај

Манастир са црквом Успења Богородице, задужбина краља Милутина, изграђен је у другој деценији XIV века. Петокуполна грађевина са великом спољном припратом сматра се врхунским остварењем архитектуре из прве половине XIV века у византијском свету.

Фреске су радили дворски сликари Михаило и Евтихије 1321. године.

У припрати су сачувани фрагменти сликарства из XIV века, док већина фресака потиче из доба обнове Макарија Соколовића, 1570. године.

Манастир чува значајну збирку икона од свог настанка до модерних времена.

Конзервација архитектуре и сликарства траје од седам-десетих година XX века.

*Бомбардовање и гранатирање у близини цркве током НАТО дејстава 1999. године изазвало је озбиљна оштећења на фрескама и створило пукотине у темељу цркве.

3rd category – Protected**Badovac – Remains of the Monastery of Vojsilovica**

Protected in 1967

The monastery was built in the 14th century and was dedicated to St Basil. The complex encompasses remains of the church, dormitories and a well, an important element of the monastery cult.

Balabane – Remains of the Church

Protected in 1966

Remains of the church with a narthex, built between the 14th and the 16th century.

Fresco fragments and remains of a belfry have also been preserved.

The church was surrounded by a cemetery.

Laplje Selo – Čača's Water-mill

Protected after 1994

Built before 1830.

One of 28 water-mills built on the river of Gračanka between Gornje Dobrevo and Labljan since the 18th until the early 20th century. In 1830, it was bought by Tanasko Jović. It is spacious and has two separate compartments - for the milling mechanism, which has two millstones and two horizontal wheels, and a room for the miller.

Priština – Edifice of the Metropoly and the First Serbian School

Protected in 1961

Built in 1869.

The building is a typical example of the traditional Balkan architecture. Between 1951/52 and 1988, it was housing the Museum of Kosovo. After a thorough reconstruction it was used by the Institute for the Research of the Culture of the Serbs. In 1999, the Institute was moved to Leposavić.

Sušica – Church of St Demetrius

Protected

Built in the 14th century.

In the early 19th century, the church was pulled down by order of Jashar pasha Džinić. A part of the material of which

III категорија – Заштићено

Бадовац – Остаци манастира Војсиловице

Заштићени 1967.

Подигнут је у XIV веку.

Манастир је био посвећен Св. Василију. До данас су сачувани остаци цркве, конака и калуђерски студенац, важан елемент манастирског култа.

Балабане – Остаци цркве

Заштићени 1966.

Остаци цркве са припратом из XIV-XVI века са очуваним фрагментима фресака и остацима звоника.

Око цркве се налази гробље.

Лапље Село – Чачина воденица

Заштићена после 1994.

Изграђена је пре 1830. године.

Једна од 28 воденица на реци Грачанки, насталих од XVIII до почетка XX века на потезу од Горњег Добрева до Лабљана. Чачина воденица изграђена је пре 1830. године, када је купије Танаско Јовић. Простране основе, са простором за механизам и воденичарском собом, има два воденичка камена и два хоризонтална кола.

Приштина – Зграда Митрополије и Прве српске школе

Заштићена 1961.

Подигнута је 1869. године.

Зграда припада типу традиционалне балканске архитектуре. У згради је од 1951/52–1988. био Музеј Косова, након чега је извршена темељна реконструкција и у зграду смештен Институт за проучавање културе Срба, који је 1999. измештен у Лепосавић.

Сушица – Црква Св. Димитрија

Заштићена

Подигнута је почетком XIV века.

Цркву је срушио почетком XIX века Јашар-паша Џинић

it had been built was used for the construction of the bridges near Lipljan and Vragolija.
The church was rebuilt in 1991.

Šaškovac – Remains of the Church of St Paraskeve, “Čelije šaškovačke”

Protected in 1966

Built in the 14th century.
Until the end of the 17th century, patriarchs and bishops of the restored Patriarchate of Peć were paying frequent visits to it.

Šaškovac – Veletin, Fortified City

Protected in 1966

Built in the 9th-10th century.
Remains of the mediaeval fortress mentioned in the charter that can be seen on a wall in Gračanica. In the Middle Ages, it was a centre of a rich mining area.
The earliest strata of the fortress date back to the Late Antiquity.

и од дела материјала изградио мостове код Липљана и Враголије.

Обновљена је 1991. године.

Шашковац – Остаци цркве Свете Петке, тзв. „Ћелије шашковачке”

Заштићени 1966.

Црква је изграђена у XIV веку.

Све до краја XVII века у цркви су често боравили и патријарси и владике обновљене Пећке патријаршије.

Шашковац – Велетин, стари град

Заштићен 1966.

Подигнут је у IX–X веку.

Остаци средњовековног утврђеног града који се помиње у повељи на зиду манастира Грачанице. Град је основан у античко доба, а у средњем веку је био центар богате рударске области.

1st category – Extraordinary importance

Bogoševci – Church of St Nicholas

SK 1407

1956/1990

Extraordinary importance

Built in the late 16th and the early 17th century.
Fresco decoration dates from the early 17th century. The iconostasis is a work of the same painter.
The narthex with a belfry is a 20th century construction.
Several 18th and 19th century icons are kept in the church.
The church underwent conservation in 1959-1960.

I категорија – Изузетан значај

Богошевци – Црква Св. Николе

СК 1407

1956/1990

Изузетан значај

Подигнута је крајем XVI и почетком XVII века.
Живописана је почетком XVII века. Иконостас је дело истог сликара.
Припрата са звоником је саграђена у XX веку.
У цркви се чувају иконе из XVIII и XIX века.
Конзервација је обављена 1959–1960. године.

It is surrounded by a cemetery.

The population of the village was mostly exiled in the period between 1999 and 2001.

Црква је окружена гробљем.

Становништво села је углавном прогнано у периоду 1999–2001. године

Drajići – Church of St Nicholas

SK 1408

1958/1990

Extraordinary importance

Built in the late 16th century.

The narthex and a timber belfry with a little choir are a mid-19th century construction.

Fresco decoration dates from the first half of the 17th century. Iconostasis and other icons in the church are mostly 17th and 18th century works.

The church underwent conservation in 1960–1961 and in the 1990s.

The population of the village was partly exiled.

Драјчићи – Црква Св. Николе

СК 1408

1958/1990

Изузетан значај

Подигнута је крајем XVI века.

Припрата и дрвени звоник с хором изграђени су средином XIX века.

Црква је живописана у првој половини XVII века. Иконостас и друге иконе су углавном из XVII и XVIII века.

Конзервација је рађена од 1960–1961. и током деведесетих година XX века.

Део становника села је прогнан.

Gornje Selo – Church of St George

SK 1408

1958/1990

Extraordinary importance

Built in the late 16th and the early 17th century.

The narthex with a belfry is a 19th century construction. Fresco decoration dates from the first half of the 17th century. Iconostasis and the icons date from the 19th century. The church is surrounded by an old Serbian cemetery.

The church is situated in an area populated by Muslim-Albanians.

Without physical protection.

Горње Село – Црква Св. Ђорђа

СК 1408

1958/1990

Изузетан значај

Подигнута је крајем XVI и почетком XVII века.

Припрата са звоником је изграђена у XIX веку. Живопис је настао у првој половини XVII, а иконостас и иконе у XIX веку. Црква је окружена старим српским гробљем.

Налази се у албанско-муслиманском окружењу.

Необезбеђена.

Mušnikovo – Church of St Nicholas

SK 1409

1958/1990

Extraordinary importance

Built in the 2nd half of the 16th century. Large narthex used for funeral rites is a 20th century construction.

Fresco decoration dates from the 2nd half of the 16th century. Royal Doors of the iconostasis and the second row of

Мушниково – Црква Св. Николе

СК 1409

1958/1990

Изузетан значај

Подигнута је у другој половини XVI века. Велика припрата, у којој су се обављали погребни обичаји, изграђена је у XX веку.

Живопис је настао у другој половини XVI века. Царске

icons were painted in the early 17th century.

The church is surrounded by a Serbian cemetery. The population of the village was partly exiled. The church is situated in an area populated by Muslim-Albanians.

двери и други ред икона на икностасу насликани су почетком XVII века.

Црква је окружена српским гробљем. Део становника села је прогнан. Црква се налази у албанско-муслиманском окружењу.

Mušnikovo – Church of Holy Apostles

SK 1406

1956/1990

Extraordinary importance

Built in 1563/1564.

The church was remodelled in the 2nd half of the 19th century. Frescoes were painted immediately after the construction of the church had been completed by Cretan painters. Minor fragments of this fresco ensemble have been preserved. Icons and the Royal Doors of the iconostasis were painted between the 17th and the 19th century.

The church underwent conservation in 1962. The population of the village was partly exiled. The church is situated in an area populated by Muslim-Albanians.

Мушниково – Црква Светих апостола

СК 1406

1956/1990

Изузетан значај

Подигнута је 1563/1564. године.

Црква је преправљана у другој половини XIX века. Живописали су је критски сликари непосредно после грађења. Сачувани су мањи фрагменти овог сликарства. Иконе и Царске двери сликани су од XVII до XIX века.

Конзервација је обављена 1962. године. Део становника села је прогнан. Црква се налази у албанско-муслиманском окружењу.

Sredska, Pejčiči – Church of the Holy Virgin

SK 1404

1950/1990

Extraordinary importance

Built in the 1st half of the 17th century.

The narthex with a belfry is a 19th century construction. The donors of the fresco decoration dating from 1646/1647 were the inhabitants of Sredska.

The population of the hamlet in which the church is situated were exiled.

Without physical protection.

Средска, Пејчићи – Црква Св. Богородице

СК 1404

1950/1990

Изузетан значај

Подигнута је у првој половини XVII века.

Припрата са звоником изграђена је у XIX веку. Ктитори живописа из 1646/1647. били су житељи Средске. Становници засеока у ком се црква налази су прогнани.

Необезбеђена.

3rd category – Protected**III категорија – Заштићено****Planjane – Church of the Nativity of the Holy Virgin**

Protected in 1974

Built in 1868 at the place of an earlier church.

There are no mural decoration in the church. The iconostasis is contemporary to the construction of the church. Several 17th and 18th century icons are kept in the church. It is surrounded by a Serbian cemetery.

The church is situated in an area populated by Muslims.

Without physical protection.

Плањане – Црква Рођења Пресвете Богородице

Заштићена 1974.

Подигнута је 1868. године на месту старије цркве.

У цркви нема живописа. Иконостас је настао у време грађења цркве. У цркви се чувају иконе из XVII и XVIII века.

Окружена је српским гробљем.

Црква се налази у области насељеној муслиманским становништвом.

Необезбеђена.

Sredska – Church of St Nicholas

Protected in 1977

Built in the 17th-18th century. The western part of the narthex with a belfry was built in 1875.

Mural decoration, dating from 1887, is a work of painters from Debar, who also made the iconostasis. A collection of nineteen 18th and 19th century icons is kept in the church.

The church is surrounded by a Serbian cemetery. The terrain has not been cleared of mines. The church is situated in an area populated by Muslim-Albanians. Within the KFOR base.

Средска – Црква Св. Николе

Заштићена 1977.

Подигнута је у XVII-XVIII веку. Западни део припрате са звоником изграђен је 1875. године.

Живопис из 1887. године дело је дебарских сликара, који су израдили и иконостас. У цркви се чува збирка икона из XVIII и XIX века.

Црква је окружена српским гробљем. Околни терен није очишћен од мина. Налази се у албанско-муслиманском окружењу, у бази КФОР-а.

3rd category – Protected**Banja Rudnička – Church of St Nicholas**

Protected in 1958

Built before 1432.

The church was destroyed in the 17th century and restored shortly before the World War II, to be demolished again during the war.

It was reconstructed in the conservation campaign undertaken in 1971.

III категорија – Заштићено**Бања Рудничка – Црква Св. Николе**

Заштићена 1958.

Изграђена је пре 1432. године.

Црква је срушена у XVII веку. Обновљена је непосредно пред Други светски рат, али је током рата поново страдала.

Реконструисана је приликом конзерваторских радова започетих 1971. године.

Leočina – Church of St John

Protected in 1965

Built in the 2nd half of the 16th century at the place of a 14th century church.

Fragments of the 16th century fresco decoration have been preserved.

The church is surrounded by an old cemetery.

*Plundered and set on fire in 1999-2001.

Without physical protection.

Леочина – Црква Св. Јована

Заштићена 1965.

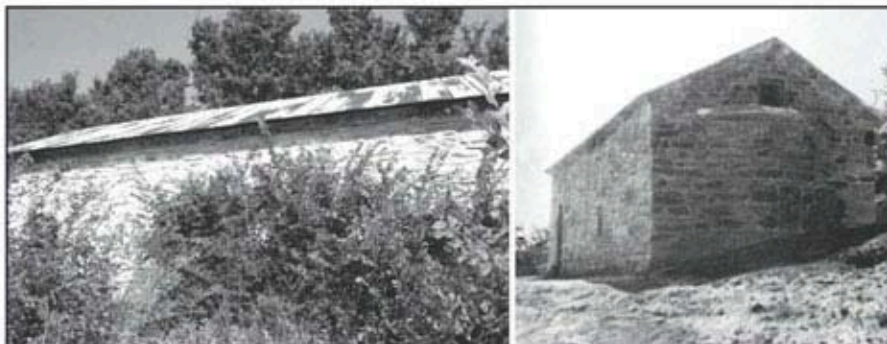
Подигнута је у другој половини XVI века на месту цркве из XIV века.

Сачувани су фрагменти живописа из XVI века.

Окружена је старим гробљем.

* Црква је опљачкана и запљена у периоду 1999–2001. године.

Необезбеђена.

3rd category – Protected**Mužičane – Remains of a Church**

Protected in 1983

Built in the 16th-17th century.

Its popular name "Buried church" refers to the fact that it has been used as a burial church. It is surrounded by an old Serbian cemetery.

III категорија – Заштићено**Муличане – Остаци цркве**

Заштићени 1983.

Подигнута је у XVI–XVII веку.

Зове се „Укопана црква“, јер је подигнута као укопна црква. Око цркве је старо српско гробље.

Račak near Štimlje – Church of Holy Doctors

Protected in 1983

Remains of a 14th century church with fragments of fresco mortar and sculptural decoration have been preserved.

Рачак код Штимља – Црква Св. Врача

Заштићена 1983.

Преостали су темељи цркве из XIV века са фрагментима фреско-малтера и камене пластике.

1st category – Extraordinary importance**Donja Bitinja – Church of St Theodore Tyron**

SK 1421

1958/1990

Extraordinary importance

Built in the 2nd half of the 16th century.

I категорија – Изузетан значај**Доња Битиња – Црква Св. Теодора Тирона**

СК 1421

1958/1990

Изузетан значај

Подигнута је у другој половини XVI века.

Fresco decoration from the late 17th century has been preserved. The dormitory and the belfry are latter-day constructions. The church is surrounded by an old cemetery.

Очуван је живопис с краја XVII века. Конак и звоник су накнадно подигнути.

Црква је окружена старим гробљем.

Gornja Bitinja – Church of St George

SK 1421

1958/1990

Extraordinary importance

Built in the 16th century.

Its present appearance is the result of extensive restoration undertaken in 1920. Remains of the 16th century fresco decoration have been preserved in the sanctuary. Two round 14th century stone spoils can be seen in the floor of the church. The church is surrounded by an old Serbian cemetery. A dormitory and a belfry can be seen in the churchyard.

In the vicinity of the church, in the field, a 14th century stone cross with an inscription from 1592 has been preserved. It was protected separately in 1958.

Горња Битиња – Црква Св. Ђорђа

СК 1421

1958/1990

Изузетан значај

Подигнута је у XVI веку.

Садашњи изглед цркве резултат је велике обнове из 1920. године. Фреске сачуване у олтарском простору указују да би источни део цркве могао бити оригиналан. У поду цркве се налазе две камене сполије. Црква је окружена старим српским гробљем. У порти се налазе конак и звоник.

У близини цркве, у пољу, очуван је камени крст из XIV века са записом из 1592. године. Крст је посебно заштићен 1958.године.

Gotovuša – Church of St Nicholas

SK 1422

1955/1990

Extraordinary importance

Built in the 2nd half of the 16th century. The narthex is a 19th century construction.

Fresco decoration dating from 1580 has been preserved.

Готовуша – Црква Св. Николе

СК 1422

1955/1990

Изузетан значај

Подигнута је у другој половини XVI века.

Припрага је изграђена у XIX веку.

Сачуван је живопис из 1580. године.

Štrpce – Church of St Nicholas

SK 1423

1967/1990

Extraordinary importance

Built in 1576-1577, with subsequently added parts.

Remains of two painting campaigns – the 16th and the 19th century one – can be distinguished on the walls of the church. Iconostasis is a 19th century work.

Штрпце – Црква Св. Николе

СК 1423

1967/1990

Изузетан значај

Подигнута је 1576–1577; накнадно је преправљана.

На зидовима цркве се препознају два слоја живописа, из XVI и XIX века. Иконостас је из XIX века.

3rd category – Protected**Letnica – Statue of Montenegrin Virgin with the Child and a Statue of St Rocco**

Protected after 1994

A Catholic church in Letnica was first mentioned as early as 1584. In 1864, a new church was built at its site, to be replaced in 1934 by a new cathedral with a school and conventual buildings next to it.

Two wooden statues – representing the Holy Virgin with the Child and St Rocco – dating from the late 16th and early 17th century are kept in the church.

III категорија – Заштићено

Летница – Кип мајке Божје Црногорске са Христом и кип Св. Рока

Заштићени после 1994.

Католичка црква се помиње још 1584. године, а на њеном месту је 1864. подигнута нова црква. На месту ових цркава 1934. године подигнута је нова градска катедрала с пратећим зградама школе и самостана. У цркви се чувају дрвени кип Богородице са Христом и кип Св. Рока са краја XVI или почетка XVII века.

1st category – Extraordinary importance**Vučitrn – Castle**

SK 1374

1948/1990

Extraordinary importance

Built in the 14th century.

The castle belonged to the Serbian noble family of the Vojinovići. Between 1402 and 1426 there was the court of the Branković family.

In the early 15th century, Vučitrn was an important city with a settlement of the merchants from Dubrovnik. It was seized by the Turks in 1439 and it remained under the Ottoman rule until 1912.

Remains of the carpet walls have been preserved up to the height of 6 m. The tower in the midst of the eastern wall has been known as the Tower of the Vojinovići.

I категорија – Изузетан значај

Вучитрн – Утврђени дворац

СК 1374

1948/1990

Изузетан значај

Подигнут је у XIV веку.

Дворац је припадао Војиновићима, српској властели из XIV века. У периоду 1402–1426. ту је био двор породице Бранковића.

Почетком XV века Вучитрн је значајна варош са колонијом дубровачких трговаца и пословних људи. Турци су место освојили 1439. године и држали га до 1912. године.

Остаци бедема сачувани до висине од 6м. Кула на средини источног бедема позната је као Кула Војиновића.

Vučitrn – Vojinovići's bridge

SK 1373

1949/1990

Extraordinary importance

Built in the late 14th – early 15th century.

It is the oldest preserved stone bridge in Serbia. It was built across the river of Sitnica on the road Dubrovnik–Skoplje. After a tradition, it is related to the brothers from the family of Vojinovići, nephews of emperor Dušan, who had the residence in Vučitrn.

Its decorative bond is characterised by alteration of reddish and greyish ashlar. It is asymmetrical, and the span of its central arch reaches about 13m. It is more than 135 m long, and has almost 5 m in width.

It has not undergone conservation.

Вучитрн – Војиновића мост

СК 1373

1949/1990

Изузетан значај

Подигнут је крајем XIV и почетком XV века.

Најстарији сачувани камени мост у Србији. Премошћава Ситницу на траси пута Дубровник–Скопље. Народно предање га везује за браћу Војиновиће, сестриће цара Душана, чија је резиденција била у Вучитрну.

Декоративно је зидан смењивањем блокова црвенкастог и сивог камена. Асиметричан је, са главним лучним отвором распона од око 13м, а дугачак је преко 135м. Мост је широк скоро 5 метара.

Конзервација моста није вршена.

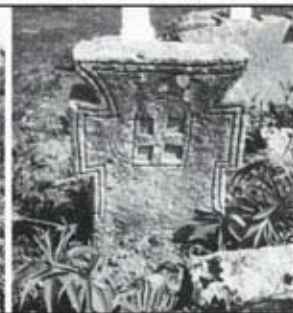
3rd category – Protected**Gojbulja – Remains of the Cemetery Church of St Paraskeve**

Protected in 1965

Built in the 16th century.

In 1986, a new church was built upon remains of the original church dedicated to St Paraskeve.

Remains of an old Serbian cemetery, dating from the mid-18th century have been preserved in the village.

III категорија – Заштићено

Гојбуља – Остаци гробљанске цркве Св. Петке

Заштићени 1965.

На темељима старе, 1986. године подигнута је нова црква Св. Петке.

У селу су сачувани остаци старог српског гробља из половине XVIII века.

Vučitrn – Old City Centre

Protected in 1955

19th century.**Вучитрн - Старо градско језгро**

Заштићено 1955.

XIX век.

3rd category – Protected**Brnjaci – Remains of the Castle of Queen Helen of Anjou**

Protected

The castle was built in the 13th-14th century.

The archaeological complex encompasses 12 objects, one of which used to have a central section with several rooms and porches. Those are believed to be the remains of the castle of queen Helen, the wife of king Stephen Uroš I and the mother of Dragutin and Milutin.

III категорија – Заштићено

Брњаци – Остаци дворова Јелене Анжујске

Заштићени

Археолошки комплекс чини 12 грађевина, од којих је једна имала централну просторију са већим бројем одаја и тремова. То су остаци дворова жене краља Стефана Уроша I и мајке краљева Драгутина и Милутина краљице Јелене подигнути у XIII веку.

Crepulja – Church of St Nicholas

Protected in 1948

Built in the 16th–17th century.

It used to be dedicated to Holy prince Lazar. Restored in the 18th century. It got mural decoration in 1713; painted by "zograph Adanasije the deacon".

Црепуља – Црква Св. Николе

Заштићена 1948.

Подигнута је у XVI–XVII веку.

Раније је била посвећена светом кнезу Лазару. Обновљена је у XVIII веку, када је осликана руком „Зографа Аданасија дијакона“, 1713. године.

Čečevo – Church of St Paraskeve

Protected in 1966

Built in the 14th century.

The church was restored in the 20th century. In the area surrounding the church remains of two buildings can be distinguished – a dormitory and a belfry. The church is surrounded by an old Serbian cemetery.

Чечево – Црква Св. Петке

Заштићена 1966.

Подигнута је у XIV веку.

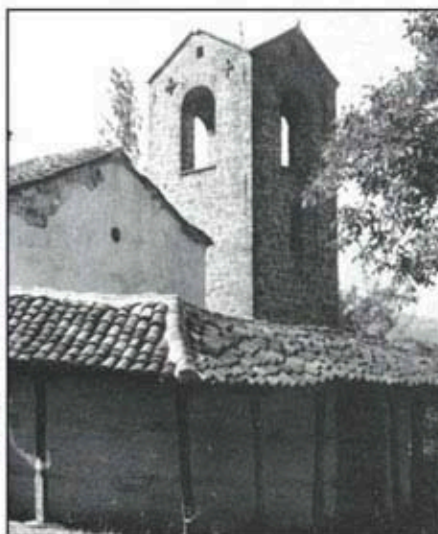
Обновљена је у XX веку. У комплексу око цркве виде се остаци темеља две зграде – конака и звоника. Око цркве је сачувано старо српско гробље.

Čitluk – Church of the Holy Virgin in Duboki Potok

Protected in 1948

Built in the 14th century.

The church was demolished and restored on several occasions: in the 16th, 18th and the 20th centuries. The church was enlarged in 1860, on which occasion the dormitories were also built. It underwent extensive restoration in 1930. The new belfry was built in 1938. A collection of the books from the period between the 14th and 19th centuries is kept in the church.

Читлук – Богородичина црква у Дубоком Потоку

Заштићена 1948.

Подигнута је у XIV веку.

Црква је рушена и обновљена у XVI, XVIII и XX веку. Проширена је 1860. и око ње су подигнути конаци. Темељно је обновљена 1930, а 1938. добила је нови звоник. У цркви се чува збирка књига из XIV–XIX века.

1st category – Extraordinary importance**Banjska – Monastery of Banjska with the Church of St Stephen**

SK 1496

1948/1990

Extraordinary importance

An endowment and the mausoleum of king Milutin, built between 1312 and 1316. After the destruction following the Ottoman conquest, the church was turned into a mosque. The church originally had lavish sculptural decoration. Fresco decoration has not been preserved.

Archaeological excavations and conservation works were begun in the 1970s.

In 2003 new researches and restoration works were undertaken. The construction of a new dormitory is a part of this campaign.

I категорија – Изузетан значај

Бањска – Манастир Бањска са црквом Светог Стефана

СК 1496

1948/1990

Изузетан значај

Задужбина и маузолеј краља Милутина, изграђен је 1312–1316. године и посвећен Светом Стефану. После рушења у турско време, црква је претворена у џамију. Првобитно је имала богату скулптуралну декорацију. Фреске нису сачуване.

Археолошка ископавања и конзервација почели су седамдесетих година XX века.

Од 2003. године почели су нови радови на истраживању и обнови манастирског комплекса. У склопу ових радова подигнут је нови конак.

Boljetin – Monastery of Sokolica with the Church of the Veil of the Holy Virgin

SK 1449

1948/1990

Extraordinary importance

Built in the 14th-15th century.

The monastery got the name Sokolica after the hill at the foot of which it is situated. Remains of fresco decoration from the period of the Ottoman rule have been preserved in the church. The sculpture of the Virgin with

Бољетин – Манастир Соколица са црквом Богородичиног Покрова

СК 1449

1948/1990

Изузетан значај

Подигнут је у XIV–XV веку.

Манастир је добио име Соколица по брду у чијем се подножју налази.

Очувани су фрагменти живописа из доба турске власти. У цркви се чувају старе вредне књиге почев од XVII века.

the Child from Banjska is kept in the monastery, as well as valuable books from the 17th century onwards.

The church underwent conservation in 1995-1996.

У манастиру је и скулптура Богородице са Христом која је пренесена из манастира Бањске.

Конзервација цркве изведена је у периоду 1995–1996. године.

Нови конак је изграђен осамдесетих година XX века.

Zvečan – Fortress

SK 1416

1947/1979

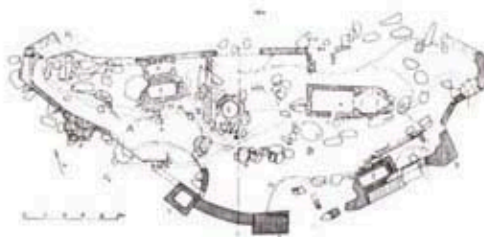
Extraordinary importance

Built in the 10th-11th century.

The first written record of the fortress dates back to 1091-1094. Until the end of the 14th century it was a Serbian fortress. Since the mid-15th until the 18th century it was an Ottoman fortified city.

Remains of a church dedicated to St George, a cistern and the main octagonal tower were found in the upper town. Remains of several objects were discovered in the lower town. The carpet walls of the lower town were fortified with massive towers.

The fortress was the subject of archaeological investigation and conservation work between 1957-1960.

Звечан – Тврђава

СК 1416

1947/1979

Изузетан значај

Подигнута је у X–XI веку.

Средњовековни град се први пут помиње у историјским изворима 1091–1094. године.

До краја XIV века је српско утврђење. Од средине XV до XVIII века је турска утврда.

У Горњем граду пронађени су остаци цркве Св. Ђорђа, цистерне и главне куле осмоугаоног облика. У Доњем граду сачувани су остаци неколико грађевина. Бедми Доњег града ојачани су масивним кулама.

Археолошки је истражена и конзервирана у периоду 1957–1960. године.

3rd category – Protected

Lovac – Remains of the Church of St Panteleimon

Protected in 1990

The church was built in the 14th century. Remains of the church are surrounded by an old Serbian cemetery.

III категорија – Заштићено

Ловац – Остаци цркве Св. Пантелејмона

Заштићени 1990.

Црква је подигнута у XIV веку.

Остаци цркве окружени су старим српским гробљем.